Lääkärit Ilman Rajoja ry
Puh. 044 741 2000 (ma–to klo 10–15)
info@laakaritilmanrajoja.fi
laakaritilmanrajoja.fi

Lausunto: Muuttoliikkeen välineellistäminen

Asia: Muuttoliikkeen välineellistäminen

E 130/2021 vp Valtioneuvoston selvitys: Valtion tukemaan EU:n ulkorajoilla tapahtuvaan muuttoliikkeen välineellistämiseen vastaaminen
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/E_130+2021.aspx

U 82/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston päätökseksi väliaikaisista hätätoimenpiteistä Latvian, Liettuan ja Puolan hyväksi
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_82+2021.aspx

U 7/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/399 (Schengenin rajasäännöstö) muuttamisesta
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_7+2022.aspx

U 15/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi muuttoliikkeen välineellistämiseen vastaamiseksi
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_15+2022.aspx

U 5/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin alueelle suuntautuvan laittoman maahantulon yhteydessä ihmiskauppaa tai maahanmuuttajien salakuljetusta helpottavien tai harjoittavien liikenteenharjoittajien vastaisista toimenpiteistä
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/U_5+2022.aspx

Lausunnon antaja: Lääkärit Ilman Rajoja

Lääkärit Ilman Rajoja

Lääkärit Ilman Rajoja (Médecins Sans Frontières, MSF) on kansainvälinen sairaanhoitoon erikoistunut avustusjärjestö. Annamme sairaanhoitoa aseellisten konfliktien, epidemioiden ja luonnonkatastrofien uhreille ja niille, jotka eivät pääse terveydenhuollon piiriin. Lääkärit Ilman Rajoja toimii yli 70 maassa maailmanlaajuisesti, ja hoidamme miljoonia potilaita vuosittain.

Lisätiedot:

Kaisa Väkiparta, viestintäpäällikkö
kaisa.vakiparta@laakaritilmanrajoja.fi
044 709 1048

Lääkärit Ilman Rajoja on puolueeton, neutraali ja riippumaton järjestö. Hoidamme suurimmassa tarpeessa olevia ihmisiä riippumatta potilaan etnisestä taustasta, uskonnosta, sukupuolesta tai poliittisesta vakaumuksesta. Toimintamme perustuu humanitaarisiin periaatteisiin ja lääketieteen etiikkaan.

Lääkärit Ilman Rajoja hoitaa pakolaisia ja siirtolaisia osana useita projekteja. Reagoimme nopeasti Valko-Venäjän ja EU:n rajojen tilanteeseen, ja lähetimme henkilökuntaa paikalle. Olimme paikalla Liettuassa syyskuussa ja Puolassa lokakuussa 2021. Valko-Venäjällä työskentelimme jo aiemmin pitkäkestoisten lääketieteellisten ohjelmien parissa, ja jatkamme työtä edelleen Liettuassa ja Valko-Venäjällä. Tammikuussa jouduimme lopulta vetäytymään Puolasta, jossa olimme yrittäneet neuvotella pääsystä raja-alueelle ja pidätyskeskuksiin kolmen kuukauden ajan tuloksetta – nyt olemme tosin jälleen paikan päällä valmiudessa auttamaan Ukrainan sotaa pakenevia ihmisiä.

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto otsikossa mainitussa asiassa ja lausumme kunnioittavasti seuraavaa.

EU:n jäsenmaiden on suojeltava ihmisten elämää ja taattava humanitaarinen pääsy

Olemme järkyttyneitä humanitaaristen toimijoiden jatkuvasta pääsyn estymisestä EU:n ja Valko-Venäjän raja-alueille auttamaan hädässä olevia ihmisiä. Rajojen yli liikkuvat sekä loukkuun jääneet ihmiset ovat altistuneet kestämättömille olosuhteille, väkivallalle ja ihmisoikeusloukkauksille. Valko-Venäjän, Puolan ja Liettuan rajavartijat ovat syyllistyneet *pushbackeihin*, eli siirtäneet ihmisiä väkisin edestakaisin maiden rajojen yli. He ovat usein alttiina ankarille olosuhteille sekä vartijoiden väkivallalle rajojen eri puolilla. EU:n jäsenvaltiot ovat epäonnistuneet velvollisuudessaan suojella ihmisten elämää, puolustaa suojelua hakevien ihmisten perusoikeuksia ja taata humanitaarisen avun pääsyn haavoittuvien ihmisten luokse.

Lääkärit Ilman Rajoja on todistanut näiden ihmisten fyysisiä vammoja, jotka ovat syntyneet kiväärillä tai ketjuilla hakkaamisesta tai sähköiskuista. Olemme neuvoneet perheitä, jotka ovat joutuneet eroon toisistaan EU-maiden rajavartijoiden väkivaltaisten *pushbackien* vuoksi. Olemme nähneet, kuinka kiireellistä lääketieteellistä hoitoa tarvitsevat naiset kieltäytyvät menemästä sairaalaan, koska he pelkäävät liikaa EU:n jäsenvaltioiden viranomaisia ja sitä, mitä heille voisi tapahtua. Elokuun ja joulukuun 2021 välisenä aikana raja-alueilla on raportoitu ainakin 21 kuolemantapausta sekä EU:n että Valko-Venäjän alueella. Todellinen luku on todennäköisesti suurempi.

Olemme dokumentoineet EU:n ja Valko-Venäjän raja-alueilla tapahtuneita loukkauksia. Liettuan ja Puolan rajavartijat ovat syyllistyneet väkivaltaan *pushbackien* yhteydessä. Liettuan rajavartijat ovat käyttäneet väkivaltaa pidätyskeskuksissa, ja Valko-Venäjän rajavartijat Minskissä ja raja-alueilla. Raja-alueelle jumiin jääneiltä ihmisiltä on evätty pääsy humanitaarisen avun piiriin. Liettuassa olemme todistaneet *pushbackeja*, automaattista säilöönottoa, vaikka sen pitäisi olla viimesijainen keino, sekä haastavia säilöönotto-

Lääkärit Ilman Rajoja ry
Puh. 044 741 2000 (ma–to klo 10–15)
info@laakaritilmanrajoja.fi
laakaritilmanrajoja.fi

olosuhteita, mukaan lukien oikeusavun puutetta. Olemme myös nähneet Valko-Venäjän viranomaisten palauttavan ihmisiä väkisin Irakiin.

Lääkärit Ilman Rajoja ja muiden järjestöjen, kuten Amnesty Internationalin, saamien ja dokumentoimien kokemusten valossa on selvää, että komission ehdotus neuvoston päätökseksi väliaikaisten hätätoimenpiteiden toteuttamisesta Latvian, Liettuan ja Puolan hyväksi on erittäin ongelmallinen. Sen sijaan, että se keskittyisi EU:n jäsenvaltioiden velvollisuuksiin suojella haavoittuvassa asemassa olevia ihmisiä, pelastaa ihmishenkiä ja säilyttää tai palauttaa EU:n rajalla kärsivien ihmisten ihmisarvo, komission ehdotus muodostaa vaarallisen ennakkotapauksen, jossa käytetään hyväksi hybridisodan narratiivia hätätoimenpiteiden perustelemiseen. jotka rajoittavat apua ja suojelua sitä tarvitseville ihmisille.

Lääkärit Ilman Rajoja -järjestöllä on 50 vuoden kokemus humanitaarisesta työstä ja suurin osa toiminnastamme keskittyy konfliktialueille. Tähän kokemukseen perustuen uskomme, että ehdotetut toimenpiteet aiheuttavat lisää kärsimystä ja lisää kuolemia EU:n rajoilla. Lääkärit Ilman Rajoja kannusti EU-jäsenmaita jo joulukuussa neuvottelemaan rajoittamattomasta ja riippumattomasta humanitaarisesta pääsystä, vastaamaan rajan molemmin puolin metsään piiloutuneiden ihmisten perustarpeisiin ja suojeluun sekä luomaan ihmisille turvallinen reitti pois raja-alueelta. EU-jäsenvaltioiden tulisi asettaa näiden perheiden ja ihmisten turvallisuus etusijalle. EU:lla ja sen jäsenmailla on velvollisuus suojella ihmisten elämää. On aika noudattaa tätä velvoitetta.

Kunnioittavasti,

Kaisa Väkiparta
Lääkärit Ilman Rajoja

Lisätiedot:

Kaisa Väkiparta
Viestintäpäällikkö, Lääkärit Ilman Rajoja
kaisa.vakiparta@laakaritilmanrajoja.fi
044 709 1048

Lisätiedot:

Kaisa Väkiparta, viestintäpäällikkö
kaisa.vakiparta@laakaritilmanrajoja.fi
044 709 1048